

STREET STYLE IN UKRAINE : ORIGIN AND SPREADING FEATURES

Kalkatov Yevhenii – PhD student specialty 022 Design Kyiv National University of Culture and Arts, Kyiv

The article is devoted to Street Style – street style, which has become one of the main fashion trends of recent years, the purpose of which is to make your image unique, emphasize your own individuality, etc.

The purpose of the article is to reveal the features of the emergence and popularization of Street Style in Ukraine.

The methodology is based on the application of methods of analysis and synthesis, as well as abstraction and generalization.

Research results. Emphasis is placed on the national characteristics of Street Style in different countries, in particular in Ukraine. Such factors as the emergence of Street Style in Ukraine are emphasized, such as the prevalence of social networks and the activity of Street Style photographers. The key characteristics of Street Style in Ukraine are singled out, including, in particular, the growth of the national component of Ukrainian Street Style, first of all, the use of embroidery with other elements and styles, floral patterns etc.

The scientific novelty consists, firstly, in the inclusion in the research space of one of the important elements of modern culture – Street Style, a phenomenon that has long remained outside the scientific interests of Ukrainian scientists, and secondly, in focusing attention on the formation of Street Style in Ukraine, its national features.

It is summarized, in particular, that Street Style is changing the rules of fashion and culture in Ukraine, becoming not just a trend, but a way of life for many people, and Street Style photography by Ukrainian artists not only «tells» a story about real life, the atmosphere of the city and what people actually wear. The stylistic features of Street Style in Ukraine in modern conditions, its interaction with Ukrainian fashion, the use of street fashion trends by Ukrainian designers, etc., require further research.

Key words: Street Style, fashion, Street Style-influencers, Ukrainian Fashion Weeks.

Надійшла до редакції 28.04.2024 р.

УДК 7.012/745.51[684.4]:502.17(477)

ЕКОЛОГІЧНІСТЬ ЯК ТЕНДЕНЦІЯ РОЗВИТКУ ПРЕДМЕТНОГО ДИЗАЙНУ ТА ХУДОЖНЬОГО ПРОЄКТУВАННЯ МЕБЛІВ В УКРАЇНІ (НА ПРИКЛАДІ «МАХНО STUDIO»)

Тітенков Єгор Сергійович – викладач кафедри художнього дерева, Львівська національна академія мистецтв, м. Львів
<https://orcid.org/0000-0002-1934-3623>
DOI: <https://doi.org/10.35619/ucpmk.v48i.822>
y.titenkov@lnam.edu.ua

Розглянуто особливості екологічних тенденцій у контексті розвитку сучасного предметного дизайну, зокрема художнього проектування меблів. Акцентовано увагу на українському досвіді, окреслено загальні риси щодо ринку меблевих підприємств України, охарактеризовано специфіку діяльності окремих виробників та студій. Зокрема, досліджено напрями застосування новітніх екологічних технологій та з'ясовано особливості їх впливу на формотворення об'єктів, простежено визначальні дизайнерські тенденції. Розкрито специфіку діяльності дизайн-студії С. Махна як репрезентативного прикладу використання еко-тенденцій в предметному дизайні. Власне, за формотворчими концепціями визначено та охарактеризовано три основних напрями, яких дотримуються студія: еко-стиль, етно-стиль та біодизайн. Окреслено основні проблеми та передумови розвитку сфери екологічних меблів в Україні.

Ключові слова: екодизайн, тенденції, меблі, предметний дизайн, еко-технології, формотворення, український дизайн, дизайн-студія Сергія Махно.

Постановка проблеми. Екологічний напрям є однією з провідних дизайнерських тенденцій останніх років, а екологічна проблематика крізь призму глобальних реалій набуває своїх властивостей у найрізноманітніших сферах і, зокрема у декоративно-ужитковому мистецтві та дизайні [8]. В сучасному суспільстві екологічно безпечна мода, предмети інтер'єру, побуту, одягу відображають своєрідне прагнення людини вижити в умовах глобально-несприятливої екологічної ситуації. Саме у сфері предметного та меблевого дизайну впроваджена найбільша кількість екологічних технологій. Однак, мова йде не лише про використання натуральних матеріалів: з огляду на такі екологічні проблеми як, до прикладу, нещадна експлуатація корисних копалин чи вирубка лісів. З огляду на міжнародний досвід, дедалі більшої популярності набуває вторинна переробка матеріалів та створення об'єктів дизайну з вже існуючих речей, зокрема меблів [10]. В Україні цей напрям також набирає популярності, демонструє синтез екологічних концепцій і традиційного мистецтва (етно-дизайн), що особливо виражено в сфері предметного дизайну та декоративно-ужиткового мистецтва. Однак, у такому контексті ця тема нова і

маловивчена. Відтак, актуальною стає необхідність поетапного осмислення впливу екологічних тенденцій на розвиток сучасного дизайну меблів на прикладі однієї із провідних студій, що працює в цьому напрямку.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. До проблематики впливу екологічних тенденцій на розвиток дизайну в Україні зверталася низка науковців. У контексті обраної проблематики важливе значення мають напрацювання дослідників В. Даниленка, О. Голубця [1], [2], які розкривають загальні особливості розвитку українського дизайну; Р. Шагала [12], М. Близнюка [1], [2], О. Орлової [9], В. Юрченка [13], що фокусуються на різних теоретичних аспектах саме екодизайну; статті С. Мигалія [8] та В. Стрільця [11], чий матеріал апелює до тематики меблів та предметного дизайну. Важливими для повноцінного розкриття теми є також аналітичне дослідження ринків предметного дизайну в Україні, здійснене організацією «PPV Knowledge Network» у 2017 р. [6], перше видання про український предметний дизайн Л. Боднар [3] та матеріали міжнародного досвіду [14], [15]. Слід відзначити, що всі ці напрацювання обмежуються більш узагальнюючими характеристиками та розкривають лише окремі аспекти обраної проблематики, що, в свою чергу, підкреслює наукову новизну даного дослідження.

Пропонована наукова розвідка має на меті окреслити особливості актуалізації екологічних тенденцій в сфері дизайну та їх значення для розвитку сучасного меблярства та виробів предметного дизайну в Україні, дослідивши досвід однієї з провідних дизайн-студій, що працює в цьому напрямі – «MAKHO STUDIO».

Виклад основного матеріалу. Сфера архітектури та предметного дизайну останніми роками в Україні стрімко набирає обертів і виходить на міжнародний ринок. Художники, дизайнери та архітектурні студії дедалі частіше посідають перші місця на потужних міжнародних конкурсах. Враховуючи наслідки радянського минулого, Україна впродовж ХХ ст. не мала великого досвіду в сфері сучасної архітектури та дизайну і лише на початку 2000-х років почала виходити на світові ринки. Проте історична спадщина представників авангардних течій та глибокі коріння етнічної культури дають потужну базу та поштовх для створення національної моделі й розвитку власних стилістичних і формотворчих концепцій у сучасному дизайні. Інноваційні процеси та кардинально новий спосіб мислення забезпечує економічний ріст, необхідний для інтеграції у європейське співтовариство [4], [5]. Окрім того, як зазначає Р. Шагало, сьогодні Україна має шанс на своєрідне засвоєння величезного досвіду майстерності художників-ремісників у контексті нових дизайнерських напрямків, зокрема екологічного [12; 192].

У сучасних умовах запорукою успішного підприємництва у сфері предметного дизайну та проєктування меблів є повний цикл інноваційних технологій, отримання нових знань, розвиток наукової бази, використання у процесі роботи закордонного досвіду. Проте гарантією успішності на міжнародних ринках є не лише впізнаваність бренду та його естетичні якості, а й екологічна складова. Дедалі активніше у світі набирає обертів практика екологічної безпеки [9]. В умовах стрімкого розвитку інформаційних технологій важливо орієнтуватися на задоволення потреб ринку, а для цього потрібні новації та оновлення формальних та естетичних якостей виробів [13]. Теза про розвиток дизайну, як художньо культурного явища, що впливає на всі формотворчі процеси сьогодення та створює усе предметне середовище в різних сферах життєдіяльності людини, є беззаперечним фактом. Проте у ХХ ст. розвиток саме промислового тиражування уніфікував та узагальнив усі процеси, пов'язані з художньо-естетичними напрямами у виробництві предметів ужитку. Масова культура та технічний прогрес значною мірою витіснили такі аспекти як індивідуальність, екологічність та естетичність – ті категорії, що виходять на перший план в проєктуванні меблів у ХХІ ст. Адже дизайн має на меті не лише реалізувати матеріальні потреби людини, а й розвинути почуття естетики, художнього смаку, змінити мислення та стиль життя, адаптувати її в соціальних відносинах. Використання інноваційних технологій переробки та декорування значно збільшує можливості у виготовленні декоративних виробів як промислового так і індивідуального характеру. Розширюється діапазон для творчості дизайнерів та пошуку нових художньо естетичних рішень [9]. Саме гармонійна організація простору з навколишнім природним середовищем є основним принципом дизайну ХХІ ст. Провідну роль сьогодні відіграють екологічні характеристики функціонального виробу, які можуть бути виражені як у художньому, так і в технологічному аспектах. Як зазначає В. Стрільць, на сучасному етапі процес удосконалення еко-характеристик меблевих матеріалів є неперервним та доволі стрімким, останнім часом активно використовуються природні нестандартні матеріали, наприклад, такі, як ратан або бамбук. Відповідно, подальшого вдосконалення потребують й сучасні дизайнерські методи проєктування, що, безумовно, впливає на еволюцію дизайну меблів [11; 123].

Для повноцінного опрацювання даної теми важливим стали дослідження центру підтримки бізнесу м. Львів, проведені організацією «PPV Knowledge Network» наприкінці 2017 р. із метою дослідити ринки предметного дизайну в Україні, здійснене на основі опитування представників малого та середнього бізнесу у відповідному сегменті: дизайн-агенції, незалежні дизайнери та виробничі компанії з різних сфер. В опитуванні взяли участь 60 дизайн-агенцій та незалежних

дизайнерів і 56 виробничих компаній та брендів із різних сфер та регіонів України. Проєкт мав на меті на прикладі профільних гравців ринку предметного дизайну визначити долю даного сегменту ринку, розмір та кількість компаній, їх запит на дизайн, а також привернути увагу виробників до дизайну як до бізнес-інструменту, з'ясувати точки дотику предметних дизайнерів та виробників, а також долучитись до створення передумов для формування дизайн-орієнтованого суспільства [6].

Відтак з'ясовано, що сфера предметного дизайну в Україні перебуває в зародковому стані, але має ознаки активізації, підвищення обізнаності й підсилення інтересу як серед виробників та дизайнерів, так і серед ширшого кола споживачів. Чимало українських компаній-виробників, особливо ті, що працюють поза креативними сферами, не використовують дизайн системно та в стратегічних цілях і залучають дизайнера лише коли необхідно створити візуальний образ та форму продукту, упаковки чи покращити їх естетичний вигляд, тобто розуміють цінність дизайну скоріше як естетичну (а не соціокультурну та екологічну). Ці дослідження констатують і основні причини уповільненого розвитку сфери предметного дизайну в Україні. Серед них: слабка виробнича база; втрачені виробничі підприємства і, як результат, перервані традиції в промисловому та предметному дизайні; втрачені навички роботи з матеріалами на рівні масового виробництва; відсутність якісної сучасної освіти в сфері предметного дизайну; відсутність експериментальної бази, в першу чергу для студентів та молодих фахівців; відсутність фінансування для підтримки дизайнерів та дизайн-проєктів; неготовність виробників активно співпрацювати з дизайн-агенціями; висока вартість створення прототипів та проведення необхідних досліджень; активний імпорт предметів інтер'єру як у низькому, так і високому ціновому сегменті; слабкий рівень довіри до національного виробника; низька купівельна спроможність населення тощо. Проте виділено й основні ознаки активізації ринку дизайну, серед них: пошкваллення в сегменті малого та середнього виробничого бізнесу; історії успіху серед стартапів, культурних та бізнес-проєктів; поява цікавих бізнес-кейсів; підвищення інтересу до предметного дизайну в непрофільних медіа; поява ланцюгів вартості; підвищення запиту на освітні проєкти в сфері дизайну; участь гравців ринку в закордонних профільних заходах та конкурсах тощо. Загалом на даному етапі Україну не можна вважати дизайн-орієнтованою країною, але світовий досвід свідчить про те, що системний підхід та достатнє фінансування здатні зрушити ситуацію в потрібному напрямі [6].

Власне, серед українських підприємств, що активно розвивають саме екологічний напря́м у художньому проєктуванні та виходять на міжнародний рівень, репрезентативним прикладом є архітектурна студія С. Махна («Makhno studio»). У 2018 р. ідейний засновник студії С. Махно здобув престижну міжнародну премію «The Architecture MasterPrize» у категорії дизайн інтер'єру (представив проєкт власного помешкання), де особливо відзначено саме екологічний підхід у виборі матеріалів та естетично-декоративна складова. Двоповерхова квартира на 175 м² була оформлена у народній українській стилістиці на зразок хати-мазанки. В просторі переважали винятково натуральні матеріали. Стіни оздоблені глиною, перекриття зроблено з дерев'яних балок. Квартира прикрашена килимами та авторським керамічним декором [10].

Зазначимо, що свою творчу діяльність С. Махно розпочинав як стріт-арт художник, а у 2003 р. заснував архітектурну майстерню «Sergey Makhno Architects». Уже у 2016 р. він відкрив першу в Україні галерею предметного дизайну. Філософія студії – вдосконалювати традиційні підходи в контексті сьогочасного арту, використовуючи автентичні техніки та природні матеріали, щоб створювати об'єкти, що живуть на перехресті культурної традиції, функціонального дизайну та сучасного мистецтва [10]. Загалом, це одна з провідних дизайн-компаній в Україні, орієнтована на створення та репрезентацію сучасного, за міркам світових трендів, і якісного українського дизайну. Джерелом натхнення для автора концепції багато в чому є японська філософія «вабі-сабі», яка у 2017 р. стала провідною міжнародною тенденцією. Це, насамперед, аскетичність у поєднанні з гармонійним життям в оточенні природи. Стилю «вабі-сабі» властиві такі ознаки, як необроблені, шорсткі поверхні, простота у виборі матеріалу та, як правило, використання ручної роботи. Важливо зберегти відчуття присутності самого майстра та часу, який зафіксувався у предметі. Дефекти не руйнують предмет, а додають йому естетичної цілісності, а самі вироби несуть у собі історію та сліди їхньої присутності в житті людини. Речі у стилі «вабі-сабі» компактні та по філософські тихі, вони створені для того, щоб забезпечити своєрідний діалог між людиною і предметом [7]. Загалом, усім розробкам студії С. Махна характерні лаконічність ліній, використання природних матеріалів та екологічність, відчутним є вплив мінімалізму та японського традиціоналізму. Роботи студії є суголосні світовим трендам сучасного дизайну, однак це не виявляється в повному їх наслідуванні, а навпаки, має власний розвиток у симбіотичному поєднанні загальних стилів та українських етнічних традицій. Студія має понад 600 реалізованих проєктів у шістнадцяти країнах світу. Їх розробки опубліковані у провідних міжнародних виданнях на кшталт «Frame», «Elle», «Arch Daile» та ін. У структурі студії є окремий відділ, що спеціалізується саме на предметному дизайні та розробляє унікальні за стилістичними та екологічними якостями меблі, килими, предмети декору, посуд та освітлення [10]. Також важливо відзначити, що кращі напрацювання студії в цьому напрямі увійшли до першого українського

українського знакового видання про предметний дизайн «Product design in Ukraine». Книга слугує справжнім довідником про розвиток галузі в нашій країні та призначена для фахівців і широкої аудиторії [3].

Власне, за формотворчими ознаками та специфікою у виборі матеріалів можна визначити три основних напрями, яких дотримуються в дизайн-студії С. Махна: еко-стиль, етно-стиль та біодизайн. Якщо звертатися, насамперед, до екологічного аспекту, то варто зазначити, що він виявляється не лише за зовнішніми ознаками або при виборі матеріалів для проектування меблів, які розробляють в студії, а є частиною її філософії. Це функціональний еко-дизайн у поєднанні з технологіями, які гармоніюють із людиною та навколишнім середовищем. Меблі та декор студії значною мірою можна охарактеризувати як мистецькі інсталяції. Для їх виготовлення використовують природні матеріали: масив деревини, метал, натуральні тканини, особливо цінується природна структура матеріалу та фактурність поверхонь, яскрава та водночас гармонійно збалансована кольорова гама. Багато уваги в проєктах надається виробам із кераміки (декоративні пано, різноманітні освітлювальні прилади, посуд). У більшості реалізованих проєктів студії присутня етнічна українська орнаментика та простежуються мотиви східної стилістики. Велику роль у цьому відіграє пласт історичної культурної спадщини декоративно-прикладного мистецтва та народної архітектури. І це, в свою чергу, є ґрунтовним джерелом для формотворчої діяльності студії, яка використовує широкий спектр етнокультурних мотивів, що переходять від предметного дизайну на просторові рішення в інтер'єрі та архітектурі [13; 130].

Також у роботах можна відстежити застосування біонічних принципів та концепцій: стилізація форми і багатоманітність кольорових рішень відтворення текстури й кольору природних прототипів, конструктивно-каркасні вирішення. Характерні наслідування рослинного світу та фрактальних структур [8; 232]. Такі методи проектування та стилістичні новації свідчать про фаховий підхід і багаторічний досвід у роботі, а також глибоке дослідження світових тенденцій та національної культури. Кожен предмет наділений особливою є унікальним за формою та естетичним вирішенням, а екологічна складова є наскрізною ідеєю в роботі студії.

Висновки та перспективи досліджень. У сучасних умовах предмети дизайну мають не лише ужиткове призначення, а й несуть емоційне навантаження, творять знаково-символічні форми, які приналежні певній соціокультурній сфері. Розвиток екологічних тенденцій дизайну в Україні не є надто динамічним, проте активно використовується і добре репрезентований діяльністю окремих підприємств, зокрема архітектурною студією С. Махна («Makhno Studio»). Проаналізувавши роботу студії, можемо констатувати, що саме напрям предметного еко-дизайну є одним із ключових сегментів її діяльності. Вироби студії вирізняються особливою стилістикою, в якій гармонійно поєднані екологічні концепції та етнічні мотиви традиційної народної культури, що дає підстави говорити про можливе формування певної національної моделі еко-стилю в майбутньому.

Власне, широкий спектр екологічних тенденцій в предметному дизайні та проектуванні меблів зокрема, які лише частково окреслено вище, а також поява на українському ринку високопрофесійних дизайн-студій, які займаються виключно еко-меблями, свідчить, про те, що дана проблематики є актуальною на сучасному етапі, адже дослідження екологічного фактору в проектуванні сучасних меблів може мати істотне значення в контексті формування теорії сучасного декоративно-ужиткового мистецтва та дизайну в Україні.

Список використаної літератури

1. Близнюк М. Тема етнодизайну в контексті екологічного підходу. Екологія мистецтва: дискурс ракурсів: Матеріали VI Міжнар. наук.-практ. конф., м. Херсон, 9–11 верес., 2020 р. Херсон, 2020. С. 26–29.
2. Близнюк М. Екологічний дизайн: теоретичні основи, принципи, освітня складова. *Вісник Львів. нац. акад. мистецтв.* 2017. № 33. С. 141–153.
3. Боднар Л. Product Design in Ukraine. Предметний дизайн в Україні. Меблі, освітлення, декор. ТОВ «УКМГРУПА», 2021. 192 с.
4. Голубець О. Дизайн та радянська ідеологія. *Нариси з історії українського дизайну ХХ століття: Зб. ст. Ін-т проблем сучасного мистецтва НАМ України.* 2012. № 28. С. 35–40.
5. Даниленко В. Дизайн України в європейському вимірі ХХ століття. *Нариси з історії українського дизайну ХХ століття: Зб. ст. Ін-т проблем сучасного мистецтва НАМ України.* 2012. № 28. С. 6–34.
6. Дослідження ринку предметного дизайну України. *Центр підтримки бізнесу м. Львів оснований на базі PPV Knowledge Network.* 2017. URL: http://www.ppv.net.ua/uploads/work_attachments/Ukrainian_Industrial_Design_Market_Study_PPV_2017.pdf. (дата звернення: 13.04.2024).
7. Друзюк Я. Вабі-сабі – це не стиль, а філософія. *The village.* 2014. URL: <https://www.the-village.com.ua/village/service-shopping/apartments/266055-kvartira-makhno-wabi-sabi>. (дата звернення: 8.04.2024).
8. Мигаль С. П. Основи формотворення і проектування об'єктів предметного біодизайну. *Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка». Архітектура.* 2015. № 816. С. 229-239.

9. Орлова О. Екологічний фактор формоутворення в дизайні: автореф. дис...канд. миств.: спец. 05.01.03 «Технічна естетика». Харків, 2003. 19 с.
10. Офіційний сайт дизайн-студії Сергія Махна. URL: <https://makhnostudio.com/> (дата звернення: 3.03.2024)
11. Стрілець В. Основні чинники формування й розвитку дизайну меблів. *Art and design*. 2018. №4. С. 117-128. URL: <https://doi.org/10.30857/2617-0272.2018.4.11>
12. Шмагалю Р. Декоративне мистецтво і еко-дизайн: філософсько-освітні основи розвитку і сучасні виклики. *Art and design*. 2020. №4(12). С. 185–194. URL: <http://doi.org/10.30857/2617-0272.2020.4.15> (дата звернення: 13.04.2024)
13. Юрченко І. Особливості інтерпретації етнокультурних традицій у сучасних галузях дизайну. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб. Рівне: РДГУ, 2014. №. 20 (2). С. 128-132.*
14. Munteanu A. Eco-design. furniture made of recycling materials – a new concept for the contemporan design. *Journal of Social Sciences*. 2021. Vol. 4, no. 3. P. 60–70. URL: [https://doi.org/10.52326/jss.utm.2021.4 \(3\).07](https://doi.org/10.52326/jss.utm.2021.4 (3).07) (date of access: 7.05.2024).
15. Schäfer M., Löwer M. Ecodesign–A Review of Reviews. *Sustainability*. 2020. Vol. 13, no. 1. P. 315. URL: <https://doi.org/10.3390/su13010315> (date of access: 8.05.2024).

References

1. Blyzniuk M. Tema etnodyzainu v konteksti ekolohichnoho pidkholu. *Ekolohiia mystetstva: dyskurs rakursiv: Materialy VI Mizhnar. naukovoprakt. konf., m. Kherson, 9–11 veres. 2020 r. Kherson, 2020. S. 26–29.*
2. Blyzniuk M. Ekolohichniy dyzain: teoretychni osnovy, pryntsyry, osvitiia skladova. *Visnyk Lvivskoi natsionalnoi akademii mystetstv*. 2017. № 33. S. 141–153.
3. Bodnar L. Product Design in Ukraine. Predmetnyi dyzain v Ukraini. Mebli, osvittennia, dekor. TOV «UKMHRUPA», 2021. 192 s.
4. Holubets O. Dyzaïn ta radianska ideolohiia. Narysy z istorii ukrainskoho dyzainu XX stolittia: *Zb. statei In-t problem suchasnoho mystetstva NAM Ukrainy*. 2012. № 28. S. 35–40.
4. Danylenko V. Dyzaïn Ukrainy v yevropeiskomu vymiri XX stolittia / Narysy z istorii ukrainskoho dyzainu XX stolittia: *Zb. statei In-t problem suchasnoho mystetstva NAM Ukrainy*. 2012. №28. S. 6–34.
6. Doslidzhennia rynku predmetnoho dyzainu Ukrainy. Tsentri pidtrymky biznesu m. Lviv osnovanyi na bazi PPV Knowledge Network. 2017. URL: http://www.ppv.net.ua/uploads/work_attachments/Ukrainian_Industrial_Design_Market_Study_PPV_2017.pdf. (data zvernennia: 13.04.2024).
7. Druziuk Ya. Vabi-sabi – tse ne styl, a filosofiiia. The village. 2014. URL: <https://www.the-village.com.ua/village/service-shopping/apartments/266055-kvartira-makhno-wabi-sabi>. (data zvernennia: 8.04.2024).
8. Myhal S. P. Osnovy formatvorennia i proektuvannia ob'ektiv predmetnoho biodyzainu. *Visnyk Natsionalnoho universytetu «Lvivska politekhnika»*. *Arkhitektura*. 2015. № 816. S. 229-239.
9. Orlova O. Ekolohichniy faktor formoutvorennia v dyzaini: Avtoref. dys. na zdobuttia nauk. stupenia kand. mystetstvoznavstva: spets. 05.01.03 «Tekhnichna estetyka». Kharkiv, 2003. 19 s.
10. Ofitsiinyi sait dyzain-studii Serhiia Makhna. URL: [resursu: https://mahno.com.ua/](https://mahno.com.ua/) (data zvernennia: 3.03.2024)
11. Strilets V. Osnovni chynnyky formuvannia y rozvytku dyzainu mebliv. *Art and design*. 2018. №4. С. 117-128. URL: <https://doi.org/10.30857/2617-0272.2018.4.11>
12. Shmahalo R. Dekorativne mystetstvo i eko-dyzaïn: filosofsko-osvitni osnovy rozvytku i suchasni vyklyky. *Art and design*. 2020. №4(12). С. 185–194. URL: <http://doi.org/10.30857/2617-0272.2020.4.15>
13. Yurchenko I. Osoblyvosti interpretatsii etnokulturnykh tradytsii u suchasnykh haluziakh dyzainu. *Ukrainska kultura: mynule, suchasne, shliakhy rozvytku*. 2014. №. 20(2). С. 128-132.
14. Munteanu A. Eco-design. furniture made of recycling materials – a new concept for the contemporan design. *Journal of Social Sciences*. 2021. Vol. 4, no. 3. P. 60–70. URL: [https://doi.org/10.52326/jss.utm.2021.4 \(3\).07](https://doi.org/10.52326/jss.utm.2021.4 (3).07) (date of access: 7.05.2024).
15. Schäfer M., Löwer M. Ecodesign–A Review of Reviews. *Sustainability*. 2020. Vol. 13, no. 1. P. 315. URL: <https://doi.org/10.3390/su13010315> (date of access: 8.05.2024).

ECOLOGICAL COMPATIBILITY AS A TREND IN THE DEVELOPMENT OF PRODUCT AND FURNITURE DESIGN IN UKRAINE (ON THE CASE OF THE «ARCHITECTURAL STUDIO OF SERGEI MAKHNO»)

Titenkov Yehor – Lecturer of the Art Wood Department, The Lviv National Academy of Arts, Lviv.

The features of environmental trends in the context of the development of contemporary industrial design, in particular, artistic furniture design, are analyzed in the article. Attention is focused on the Ukrainian experience, general features of the Ukrainian furniture market are outlined, and the specifics of the activities of individual manufacturers and studios are characterized. In particular, the directions of application of the new eco-friendly technologies are studied and finds out the peculiarities of their influence on the shaping of objects\$ the defining design trends are traced. The specifics of the activity of Serhiy Makhno's design studio as a representative example of the use of eco-trends in product design are studied. In fact, according to the formative concepts, three main directions that the studio adheres to are identified and characterized: eco-style, ethno-style and biodesign. The main problems and prerequisites for the development of ecological furniture in Ukraine are outlined.

Key words: eco-design, trends, furniture, product design, eco-technologies, form-making, Ukrainian design, Sergey Makhno Studio.

UDC 7.012/745.51[684.4]:502.17 (477)

ECOLOGICAL COMPATIBILITY AS A TREND IN THE DEVELOPMENT OF PRODUCT AND FURNITURE DESIGN IN UKRAINE (ON THE CASE OF THE «ARCHITECTURAL STUDIO OF SERGEI MAKHNO»)**Titenkov Yehor** – Lecturer of the Art Wood Department, The Lviv National Academy of Arts, Lviv

The proposed article aims to outline the specifics of the influence of environmental trends on the design of contemporary furniture, to consider the work of Sergey Makhno Architects in the context of the development of furniture enterprises and design studios in Ukraine, to analyze the creative component of the studio's object design and to outline the eco-focus.

Research methodology. The sources for this article are scientific publications by well-known researchers who specialize in Ukrainian design, as well as some analytical and journalistic materials. The descriptive method, analysis and synthesis were used.

Results. It was found that product design now has not only a utilitarian purpose, but are symbolic and emotional component of symbolic forms belonging a particular to the social and cultural sphere. The development of ecological trends in Ukraine is not very dynamic, but is actively used and well represented by the activities of individual enterprises, in particular, by studio «Sergey Makhno Architects»). After analyzing the activity of this studio, it was established that the direction of subject eco-design is one of the important components of their work. The studio's products feature a special style, in which the ecological concepts and ethnic motifs of traditional folk culture are harmoniously combined. This fact gives some basis to talk about the possibility of formation of a certain national eco-style model in the future. In addition, it is generalized that a wide range of ecological trends in product and furniture design in particular, as well as the emergence in the Ukrainian market of highly professional design studios engaged exclusively in eco-furniture, show that these issues are relevant at the present stage.

Novelty. The studies of the ecological factors in the furniture and product design is very important in the context of the theory of modern decorative art and design in Ukraine. This particular aspect has not been studied in a professional and comprehensive way.

The practical significance. The materials of this article can be used for further research on this topic and have practical value for the development and improvement of educational programs and special courses for students.

Key words: ecodesign, trends, furniture, product design, eco-technologies, form-making, Ukrainian design, Sergey Makhno Studio.

Надійшла до редакції 22.05.2024 р.

УДК 7.05:687.01 (043.5)

ОСОБЛИВОСТІ СТИЛЮ МІЛІТАРИ В СУЧАСНІЙ FASHION-ІНДУСТРІЇ**Шемчук Анатолій Євгенович** – аспірант,Київський національний університет культури і мистецтв, м. Київ,
<https://orcid.org/0009-0007-0418-6462>DOI: <https://doi.org/10.35619/ucpmk.v48i.823>
anatoly_sh@icloud.com

Досліджено особливості стилю мілітарі в дизайні одягу та простежено історію становлення кольору хакі та камуфляжного принту, як двох найбільш характерних стилістичних рис мілітарі. Охарактеризовано основні напрями стилю мілітарі (High-military, Casual-military та формалістичне мілітарі) та розглянуто світовий досвід використання військової форми у моделюванні одягу на початку XXI ст. Проаналізовано рецепцію військового одягу у творчості дизайнерів провідних брендів fashion-індустрії (Versace, Valentino, Dolce & Gabbana, Prada, Salvatore Ferragamo, Ralph Lauren та ін.). Констатовано, що на сучасному етапі стиль мілітарі, відомий своєю практичністю та функціональністю, є одним із основних модних трендів, а його подальший розвиток пов'язаний з творчим переосмислення елементів провідними дизайнерами fashion-індустрії, посиленням метафоричних аспектів, а також з впливом тенденції цифровізації.

Ключові слова: стиль мілітарі, fashion-індустрія, бренд, сучасна мода, камуфляж, хакі, дизайн одягу.

Актуальність дослідження. У сучасній індустрії моди представлено багато стилів одягу, що відповідають запитам сучасної людини вдягатися відповідно до її внутрішнього стану. Кожен стиль одягу має власну історію виникнення та еволюції в контексті історичних, культурних, соціально-політичних та економічних умов розвитку суспільства. Одним із популярних на сучасному етапі є стиль мілітарі, що виник у роки Першої світової війни в результаті наявності величезної кількості військової форми та браку тканин для щоденного цивільного одягу. Популярність численних предметів одягу, джерелами яких є різноманітна військова форма, а також характерні візерунки і кольори, що активно використовуються дизайнерами XX – перших двох десятиліть XXI ст. у процесі створення нових колекцій, є свідченням того, що воєнна мода здійснює вагомий вплив на модні тенденції як в минулому, так і на сучасному етапі. Сучасне прогнозування моди також свідчить про перспективи в галузі розробки дизайну одягу в стилістиці мілітарі. Це актуалізує дослідження особливостей стилю мілітарі в сучасній fashion-індустрії.